

7 OM EN SØNDAG

Højesteret på arbejde

Hvor stor er en afskrækkende bøde? Hvad bør det koste i bøde at tage knap 1,2 mio. kr. med i kontanter på en tur til Dubai? Loven giver intet svar. Højesteret gav svaret forrige fredag.

Efter grundloven har Højesteret den dømmende magt. Den magt skal retten udøve på lovens grund. Men sommetider er loven så umiddelbar, at Højesteret må udstikke retningslinjerne. Det skete forrige fredag.

En 46-årig indehaver af en guldsmedeforretning på Nørrebro i København var den 6. juni 2008 blevet stoppet i Kastrup Lufthavn på vej mod Dubai med knap 1,2 mio. kr. i sin håndbagage. De 700.000 kr. var i danske sedler, resten var i knitrende amerikanske dollar.

Hvorfor havde guldsmeden så mange kontanter med i tasken? Jo, forklarede han, i Dubai skulle han købe nye smykker til sin forretning og betale gæld.

Han havde ikke tillid til banksystemet, og pengeoverførsler til Dubai kunne være både langsomme og dyre. Myndighederne fandt ikke noget ulovligt ved pengene. Det måtte lægges til grund, at de var tjent på ærlig vis.

Kunne manden så ikke blot rejse ubekymret videre med pengene til Dubai? Jo, han kunne godt rejse videre. Men ikke ubekymret. Det er nemlig strafbart at udføre kontantbeløb, der svarer til mere end 10.000 euro, hvis man ikke forinden deklarerer pengene til tolderne i lufthavnen. Det står i toldlovens § 23, stk. 4.

Deklarerer man ikke pengene ved at udfylde et skema med oplysninger om beløbet, og bliver man opdaget, så falder hammeren. Bestemmelsen kom ind i loven i 2002. Den er et led i terrorbekæmpelsen. Bestemmelsens formål er at modvirke, at der ved udreise medtages store pengesummer, som man kan risikere bliver anvendt til finansiering af terrorisme. Myndighederne skal have oplysning om store pengebeløbs bevægelser over grænserne, for det mindsker trangen til at tage pengene med, hvis man ikke har rent mel i posen.

Men hvad er så straffen for at overtræde toldlovens § 23, stk. 4?

Ja, det var det store spørgsmål i Højesterets sag. I toldloven hedder det nemlig blot i § 79, at man straffes »med bøde.« Men hvor stor en bøde? Det siger loven intet om.

Hvad gør man så som dommer? Ja i første omgang tyer man til de bemærkninger, der ledsager et lovforslag, når det fremsættes. Bemærkningerne er forslagsstillerens – her skatteministerens – kommentarer til lovforslaget. Her vil man ofte finde svar på spørgsmål, som lovtæksten er tavs om. Men sådan var det ikke her. I bemærkningerne stod der intet om strafens størrelse.

Når sagen var kommet hele vejen fra byretten, over landsretten til Højesteret, var det da også netop på grund af usikkerheden om, hvad bødeniveauet skal være i den slags sager.

Hos skattemyndighederne ligger der ca. 500 sager, der har afventet Højesterets dom. Anklagemyndigheden havde udvalgt seks prøvesager, som man havde indbragt for domstolene, så de kunne lægge en klar linje for straffen i den slags sager. Og nu var den ene af de seks, den med det største beløb, så kom-

met på Højesterets bord. Byretten havde idømt manden en bøde på 899.000 kr. svarende til 75 pct. af det ikke-deklarerede beløb, som oversteg 10.000 euro. Landsretten halverede bøden til 449.000 kr. Anklagemyndigheden havde selv flere forslag med til Højesteret. Helst så man en bøde på 100 pct.

Forsvareren mente, at bøden burde være meget lavere. Der var jo tale om ærligt tjente penge, og lovovertrædelsen bestod jo blot i, at manden ikke selv havde fortalt, at han havde pengene med i tasken.

Hvad skulle de fem højesteretsdommere så mene? Med en tavs lovtækt og tavse lovbemærkninger befandt de sig omtrent på hers mark. Men kun omtrent. Toldlovens regler findes nemlig nogenlunde magen til i andre europæiske lande, og EU udstedte i 2005 en forordning, som i dag danner baggrund for den danske lov.

Meget klogere blev dommerne ganske vist ikke af forordningen, for heller ikke i den er der præcis beskud om, hvad strafniveauet skal være. Men der står dog, at sanktioner skal være »effektive, stå i et ri-

I dag af
Jens Peter
Christensen

Jens Peter Christensen har siden 1. feb. 2006 været højesteretsdommer. Forinden var han professor i stats- og forvaltningsret ved Aarhus Universitet. Forud herfor var han ansat i centraladministrationen.

Han var formand for det såkaldte "Spindoktorudvalg", der i 2004 afgav betænkningen om embedsmænds rådgivning og bistand til regeringens og dens ministre (bet. 1443/2004).

Han har endvidere været formand for forskellige lovforberedende udvalg.

Han er uddannet som cand.scient. pol. (1982), lic. jur. (1990), cand.jur. (1992) og dr.jur. (1997). Men man kan godt forstå, hvad han siger...

7 om en søndag bliver skrevet

meligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.« Reg-

lernes internationale baggrund gjorde det naturligt at se på, hvordan man straffer i andre europæiske lande. Desværre var billedet noget flimrende. I mange lande anvendes der minimums- og maksimumstakster. I Sverige gives der f.eks. bøder på mellem 1.500 og 150.000 svenske kroner.

I mange andre lande, herunder flere af de største EU-medlemslande, fastsættes bøden som en procentdel af det ikke-deklarerede beløb over 10.000 euro. I flere tilfælde var udgangspunktet 25 pct. af beløbet.

Hvad skal man så mene som dommer? Som dommer kan man jo ikke blot slå ud med armene og sige, at der ikke er noget svar. Der skal træffes en afgørelse. Man kan ikke bare bede den tiltalte og anklageren om at gå hjem igen. Men hvad skulle afgørelsen være?

Ja, på den ene side skal bøden have afskrækkende virkning, så værnet mod terrorpenge kan blive effektivt. På den anden side vil det være stærk kost fuldstændig at konfiskere i øvrigt lovlig midler. Et minimum for bøder bør der vel være. Men bør der være et fast maksimum? Det vil jo gøre det relativt billigt at forsøge at fragte meget store beløb. Men skal det så i sig selv være en skærpene omstændighed, at beløbet er stort? Eller er det skrap nok kost, at bøden fastsættes som en fast procentsats? Så vokser bøden jo dog proportionalt med beløbet.

Spørgsmålene stod i kø. Efter brug af lige dele jura og almindelig rimelighed og fornuft nåede Højesteret frem til, at bøden for overtrædelse af toldlovens § 23, stk. 4 som udgangspunkt bør fastsættes til 25 pct. af det ikke-deklarerede beløb over 10.000 euro og med en passende minimumstakst. Den rejsende guldsmed fik derfor en bøde på 299.000 kr.

Mon ikke de fleste vil synes, at det er et beløb, der rimeligt og effektivt må kunne afskrække den, der er på vej i lufthavnen med tasken fuld af penge?

Dommen kan læses på Højesterets hjemmeside www.hojesteret.dk.

STIKPILLEN

En dansk flygtning fra Gaza

God søndag og velkommen til "Stikpillen". Mit navn er Farshad Kholghi, og jeg er avisens undersøgende reporter. Jeg var taget til Bovbjerg i Vestjylland, hvor en død hval var strandet. Efter adskillige undersøgelser fandt eksperterne endelig ud af, at dette gigantiske kadaver såmænd var S og SF's økonomiske plan – også kaldet "fair løsning", der var skyllet op på stranden.

På vej hjem så jeg en mand, der vinkede desperat. Han så meget ilde tilredt ud. Jeg standsede bilen og tog ham op. Han mumlede sit navn; men det var uforståeligt. Han var dehydreret og tydeligt forvirret. Jeg gav ham noget vand, og så gik han i gang med at fortælle sin historie, som kommer her:

»Jeg er lige flygtet fra Gaza. Jeg

havde i mange år været sur på Israel, Dansk Folkeparti og USA. Det gav mig nemlig opmærksomhed fra så mange lyshårede danske piger – primært fra RUC og fra Enhedslisten. Nu kunne jeg sige til de bøller, der var dygtigere end mig i skolen, at jeg var blevet til noget.

Da det internationale samfund indførte en flyveforbudzone over Libyen, blev jeg kæk og foreslog, at man også skulle kræve en flyveforbudzone over Gaza for at beskytte palæstinenserne i Gaza mod Israels bomber.

Men så skete der noget mystisk. Jeg vågnede op en morgen og fandt ud af, at jeg var en almindelig borger i Gaza – uden dansk pas. På gaden blev jeg udsat af en gruppe Hamas-militsfolk. Jeg blev nervøs, og hver gang det sker,

kommer jeg til at nyse, og fordi jeg har en anden etnisk baggrund lyder det således: »Atjah! Atjah!«

Jeg nøs bare; men Hamas-folkene troede, jeg sagde »Fatah, Fatah.« De tævede mig og kørte mig væk. Imens vi kørte igennem Gaza City, så jeg, hvordan Hamas satte ild til biografte og biblioteker.

Jeg så, hvordan de skød knæskallerne af deres modstandere. Jeg hulkede og bad dem om at vise mig nåde.

Jeg sagde, at jeg er med i SF, og at venstreorienterede folk til alle tider har støttet samtlige terrorgrupper i Palæstina-sagen. Men de var ligeglade.

Så blev jeg skubbet ud af bilen og gennet ind i en skole fyldt med

FARSHAD KHOLGHI

børn. På taget vrिमlede det med militsfolk, der fyrede iranske raketter af sted mod israelske byer.

I skolen – nedenunder deres raketaffyringsrampe – hjernevaskede de børnene til at hade jøderne. Jeg havde hørt om, at Hamas brugte civile som skjold, og at Hamas sendte raketter over mod civile i Israel; men jeg syntes ikke, det var passende at snakke om. Det ville skade palæstinenserne sag i Danmark.

Men nu, hvor jeg selv var Ha-

mas' fange, og de truede mit liv, var det noget andet.

Jeg blev ved med at nyse: »Atjah Atjah«, og de blev ved med at tæve mig og sagde, at jeg skulle holde op med at råbe Fatah.

Til sidst fik de nok af mig og tvang mig ned på knæ. Jeg kunne mærke den kolde geværpipe mod min nakke. I samme øjeblik angreb et israelsk jagerfly og sendte to raketter lige ned i raketaffyringsrampen.

Ved et mirakel overlevede jeg og løb for mit liv. Hamas-tv fandt ligene af de dræbte militsfolk og de civile, der havde været i skolen.

»Se hvordan zionisterne dræber civile!« råbte Hamas-folkene. Jeg så også, hvordan vestlige journalister guffede propagandaen i sig...« fortalte han og faldt i søvn.